

2020 – II

HOLLANDS Maandblad

Eva Maria Staal

Merijn de Boer

Vincent Kortmann

Johannes van der Sluis

Alexander Rinnooy Kan Florus Wijsenbeek

Maarten Asscher

Jan Prins van Hanning

Edwin de Groot

Mieke de Vos

Fred Papenhove

Hedwig Selles

HOLLANDS Maandblad

INHOUD NO. II – 2020

tweeënzestigste jaargang • nummer 876
november 2020

Opgericht in 1959 door K.L. Poll.

www.hollandsmaandblad.nl

Eva Maria Staal – Deze maand

Merijn de Boer – Laura

Johannes van der Sluis – Gedicht

Florus Wijsenbeek – The Troubles en John Hume

Mieke de Vos – Gedicht

Vincent Kortmann – Vreugdevuur

Catherine Pozzi / Maarten Asscher – Gedicht

Alexander Rinnooy Kan – Encyclopedieën

Edwin de Groot – Gedichten

Hedwig Selles – Het komt wel goed

Fred Papenhove – Gedichten

Jan Prins van Hanning – Muizen op zwarte sneeuw worden soms wit

Tekeningen Arthur Kempenaar

Auteurs in dit nummer

Colofon

Deze maand

Eva Maria Staal

Toen ik hoorde dat op het Griekse eiland Lesbos het vluchtelingenkamp Moria was afgebrand, dacht ik twee dingen: straks lekker op de bank met de nieuwe YouTube-post van Lange Frans, en: verrek, is die zak paprikachips nu al leeg?

Direct daarna drong de herinnering zich op aan een voorval uit mijn tijd als wapenhandelaar. Eind 2011 ontving ons kantoor per e-mail een boodschappenlijst, met – in naam der vrede – het verzoek om snel te leveren. Onderaan stond: ‘Het Syrische volk spreekt zijn dank uit, Allah zij met u.’ We e-mailden de Syriërs terug met de vraag naar meer details, maar de e-mailhost retourneerde ons bericht. Daarop vergaten we het voorval, tot Django, onze verkoopmanager in Kosovo, belde. Hij gaf te kennen dat de voormalige Albanese verzetsbeweging wapens nodig had om, met financiële steun van de Verenigde Staten, een trainingskamp op en in te richten voor Syrische rebellen. Django zei dat het soennitische Free Syrian Army via hun leden van de moslimbroedergemeenschap al eerder contact had gezocht met ons, waarop het Syrische boodschappenlijstje me te binnen schoot.

Hoe meer Django vertelde, hoe ingewikkelder de zaak klonk. Hoewel Assad de enig erkende Syrische machthebber was, steunden de Amerikanen het verzet. Vanuit Turkije reguleerde de CIA al geruime tijd de verdeling van wapens over een snelgroeiend aantal Syrische rebellen. Ze zorgden ervoor dat de wapens, aangeleverd door Turkije, Qatar, en Saudi-Arabië, uit handen bleven van Al-Qaida. Volgens Django moest het Kosovaarse trainingskamp talloze rebellengroepen samensmeden tot een geoliede machine, klaar om Assad uit het zadel te wippen. ‘Amerika wil van Assad en zijn staatsbedrijven af. Ze hopen via een soennitisch-

islamitisch bestuur de vrije markt in Syrië te stimuleren. En nog iets: de Russen en Chinezen steunen Assad, dat zit Amerika dwars.’

Terwijl ons bedrijf vergaderde over Django’s aanvraag, drong Al-Qaida de rebellengroep binnen en maakte daar stennis over de door de CIA gereguleerde wapenverdeling. Ons bedrijf besloot niet te leveren, omdat we niet konden overzien waar onze wapens terecht zouden komen.

Inmiddels zijn we tien jaar, zes en een half miljoen Syrische vluchtelingen en een verkoold Grieks horrorkamp verder, en duwt Frontex, het Europees grens- en kustwachtagentschap, bootjes met desperate Syrische vluchtelingen terug naar open zee. Een handvol Europarlementariers e-mailt met de Europese Commissie over deze gang van zaken, maar ja, de ene vraag roept de andere op, en papier is geduldig. Misschien, als ons bedrijf destijds wél...

Enfin. Rouwend om de verdwijning van Lange Frans’ YouTube-kanaal en met de bodem van de volgende chipszak in zicht, zapte ik gisteren naar de nieuwe Netflixserie *Stateless*, die zich afspeelt in een Australisch detentiekamp. Of liever: het soort kamp dat Griekenland binnenkort bouwt voor haar vluchtelingen, onder het motto: *you can check out any time you want, but you can never leave.*

lees het nieuwe nummer

Laura

Merijn de Boer

Naar een roman van Peter Terrin

Ik liep de deur uit. Het was zaterdagochtend. In de verte reed een vuilniswagen. Schuin voor ons huis stond een container en daar liep ik naartoe. Nadat ik er een zak met huisafval in had gegooid, bleef ik staan, hoewel ik wist dat er binnen op me werd gewacht. Ik keek naar ons huis. Sinds een jaar woonden we hier, in Oost-Jeruzalem. De laatste tijd dacht ik vaak terug aan die eerste weken na onze aankomst. Alles was nog nieuw en exotisch, toen. Inmiddels wist ik dat het niet uitmaakte waarheen je verhuisde: overal diende zich na verloop van tijd de sleur aan.

Uit het huis klonk het gehuil van mijn eenjarige dochter. Ze zat in haar kinderstoel, haar hele gezicht onder de pap. Nu begon ook mijn driejarige zoon te krijsen. Zijn tv-programma was afgelopen. Of zijn boterham was op de grond gevallen. Iets onoverkomelijks in elk geval. Iets waarbij zijn moeder onmisbaar was.

En toch bleef ik naar mijn huis staan kijken, alsof ik daar helemaal niet woonde. Alsof ik hier toevallig langs wandelde. Een toerist die de heilige stad bezocht en na wat dwalen in deze expatwijk was beland. Een Nederlandse vrouw, alleen op vakantie.

Het idee trok me aan – en het overweldigde me een beetje hoezeer het me aantrok. Het leek me heerlijk in mijn eentje een stad te bezoeken, maakte niet uit welke.

Het tweestemmige gehuil zwol aan. Vincent mocht zo langzamerhand wel in actie komen. Ik ben er niet, Vincent, dacht ik. Los jij het maar op. Want ik ben op stedentrip.

Ineens realiseerde ik me dat ik hem nog nooit alleen had gelaten met de kinderen. Nog nooit.

Omdat het gehuil wegstierf, besloot ik mijn fantasie nog even vast te houden. Ik bekeek de roze bougainville die over het hek groeide alsof ik die voor het eerst zag. Twee grote bonte spechten tikten tegen de bast van een dode cipres. Uit het huis klonk nu gelach. Ik vroeg me af wat ze aan het doen waren. Ik dacht ook: ik ben dus even niet nodig.

Tegenover ons huis was een oogziekenhuis, met een mooie, grote tuin eromheen. Een muurtje scheidde de tuin van de straat. Voor het eerst viel me op dat er helemaal aan het einde van de muur, vlak bij de vuilniscontainer, een houten deur was. Terwijl ik ernaartoe liep, merkte ik met verbazing dat ik niet meer aan mezelf dacht als 'ik', maar als 'zij'. Ik was nu de toerist die op vakantie was.

En het voelde verrukkelijk.

Niet 'ik' ga kijken of die deur open kan, maar 'zij', dacht ik. 'Laura'. Dat heb ik altijd een mooie naam gevonden.

Laura duwde tegen de oude, vermolmde deur. De onderkant schraapte over de grond. Ze kreeg hem maar een klein stukje open, maar het was voldoende. Ze sloot de deur achter zich en toen stond ze in de tuin. Meteen was het gelach uit het huis verdwenen. In plaats daarvan klonk het kalme gezang van vogels en het ritmische, rustgevende geluid van een tuinsproeier.

Op haar gemak volgde ze een pad dat tussen de perken liep. Aan weerszijden stonden citroenbomen in volle bloei. In de schaduw eronder lagen zwerfkatten te slapen. Hun luiheid werkte aanstekelijk. Ze besloot om iets verderop in het gras te gaan liggen, op veilige afstand van de sproeier. In de tuin was verder niemand te bekennen.

Ze legde haar handen met de palmen naar boven in het gras. Ze schoof haar benen iets uit elkaar en rekte zich uit. Ze sloot haar ogen, glimlachend.

Ineens, gealarmeerd door een geluid (kindergehul?) sprong ik op. Ik rende naar de muur bij de straat. Door de begroeiing zag ik niet meteen

waar ik was. Het was ook verwarrend om mijn eigen huis vanuit een nieuw perspectief te bekijken. Maar het was mijn huis, daar. Ik stond precies aan de overkant.

De deur ging open. Een man van eind dertig, een aantrekkelijke man, kwam naar buiten. Direct daarna volgden twee leuke blonde kinderen, de een lopend, de ander kruipend. Ze waren alle drie heel vrolijk. Al snel kwam Laura erachter dat ze ook Nederlands waren. Het jongetje ging stappen in de lege straat en de vader nam plaats op het stoepje voor het hek, terwijl hij het meisje probeerde te laten staan tussen zijn knieën.

Ze vroeg zich af of ze haar konden zien. Maar tussen al die dichtbegroeide struiken en bomen viel een gezicht niet op. Waar zou de moeder zijn? dacht ze. Maar het scheen niet een probleem. Deze man en deze kinderen vermaakten zich prima. Het meisje had de slappe lach. Haar vader kietelde haar telkens in haar buik.

‘Waar is mama?’ hoorde ze het jongetje op de step vragen. Dus toch. Maar er klonk geen bezorgdheid in zijn stem.

‘Ik denk in een heel mooi en ver land,’ antwoordde de vader.

‘Ja,’ zei het jongetje stellig en hij stepte blij weer weg, verder de straat in.

Laura speelde met de gedachte hoe het zou zijn om hier te wonen, met deze man en deze kinderen. Nog een tijdje bleef ze hen bespieden, eerst met genegenheid en daarna toch ook met enige afgunst. Ze was eenenveertig. Ze was in haar eentje op vakantie.

Maar ze moest haar plezier niet laten vergallen. Ze bevoelde haar zakken. Geen telefoon maar wel een portemonnee, vol met biljetten.

Na gezoek vond ze een poort die uitkwam op een parallelstraat. Een taxi reed voorbij. Ze tilde haar hand op.

De taxi stak de demarcatielijn met West-Jeruzalem over en voegde in op de ringweg. Ze moest denken aan een verhaal dat een vriendin haar eens had verteld over een oud-klasgenote. Dat meisje was opgegroeid zonder moeder. Die was op een dag – het meisje was vijf – plotseling verdwenen. De afwezigheid van haar moeder had de dochter altijd als

voldongen feit geaccepteerd; maar tijdens haar studententijd kreeg ze alsnog psychische problemen. Het lukte haar om in contact te komen met haar moeder. Die bleek in Denemarken te wonen, waar ze een nieuw leven was begonnen. Een paar maanden lang schreven ze elkaar iedere week een brief. Op een gegeven moment stopte de moeder met terugschrijven – en sindsdien hadden ze nooit meer contact gehad.

Het raam van de taxi stond open. Door de rijwind begonnen mijn ogen te tranen. Ik dacht aan het blije gezicht van mijn dochter als ze me weer zag, ook nadat ik alleen maar heel even in een andere kamer was geweest. En aan mijn zoon, die als hij net wakker was geworden onmiddellijk naar me toe kwam om onder de dekens te kruipen. Tot ik mezelf tot de orde riep. Niet zo sentimenteel! Geniet van deze dag! Laura!

De taxi stopte voor het Israël Museum. Het was negen uur in de ochtend. Het ging pas open over een uur. Ik vroeg de chauffeur om me weer naar huis te brengen. Deze grap had wel weer lang genoeg geduurd. Misschien dacht Vincent dat ik even koffie was drinken bij een van de burens. Maar hij zou natuurlijk al snel ongerust worden.

Toen ik bijna weer thuis was, zag ik ze lopen over het zebrapad. De jongste in een draagzak, mijn zoon nog altijd steppend. Ze letten nauwelijks op het verkeer. Mijn zoon stepte een paar meter van mijn man vandaan. Ongelooflijk onverantwoordelijk, met dat gevaarlijke verkeer hier.

Ik wilde de taxichauffeur al vragen om te stoppen, toen ik zag dat ze veilig de overkant hadden bereikt. Alle drie waren ze nog steeds zo buitengewoon vrolijk. Het had iets irritants. Mijn man zwaaide naar iemand. In de verte kwamen twee moeders aanlopen met hun kinderen, leeftijdgenootjes van mijn zoon. Ik vroeg de chauffeur om door te rijden naar de oude stad. Onderweg vroeg ik me af waarom Vincent ze andere kleren had aangetrokken.

De taxi zette me af voor de Damascuspoort. Bij het zien van de imposante zandstenen muur met kantelen hervond ik weer wat van mijn goede zin. Ze wilde allereerst naar de Klaagmuur. Dan naar de Tempel-

berg en de Al-Aqsamoskee. En als ze daarna nog energie had, ook nog naar de Heilig Grafkerk. Boven de middeleeuwse muur stond de zon al hoog. De hitte was overweldigend.

In de oude stad was het rustig. Normaal gesproken moest ik me een weg banen door de menigte, die op elkaar werd gedrukt in de smalle straatjes, maar het leek wel alsof een pandemie iedereen naar binnen had gejaagd. Op haar gemak bekeek Laura de toeristische hoogtepunten. Er waren nergens rijen. Ze had het gevoel dat ze de enige toerist in Jeruzalem was.

Aan het eind van de ochtend kreeg ze honger. Ze zwierf door het Joods kwartier en kwam uit op een pleintje dat haar deed denken aan Zuid-Frankrijk. In de schaduw van een plataan was een terras. Ze ging zitten en bestelde een Griekse salade en een glas wijn.

Nadat haar honger was gestild, begon ik mijn gezin weer te missen. Niet zo saai doen, zei ik tegen mezelf. Probeer toch in godsnaam te genieten.

Laura vond na wat rondzwerven een uitgang van de oude stad. Ze wilde naar de Yehudamarkt, daar had ze over gelezen. Ondanks de hitte besloot ze te lopen.

In de drukte van de overdekte markt voelde ze zich al snel wat verloren. Ze ging een café binnen en nam plaats op een barkruk. Ze bestelde bier. Om haar heen zaten jonge mensen te drinken en te roken. Er stond vrolijke muziek op. De barman – krulletjes, een getrimde baard en donkerbruine ogen – kwam aanlopen met een grote pul. Ze schrok even maar dacht: ik ben op vakantie. Ze wilde bovendien niet saai overkomen tegenover de barman. Hij maakte een praatje. Ja, ik ben op vakantie, zei ze. Ja, ik ben alleen. Maar hij wendde zich af om nieuwe klanten te bedienen.

Een beetje treurig dronk Laura haar glas leeg. Ik vond het teleurstellend van mezelf dat ik niet kon genieten van deze middag. Voortdurend dacht ik aan de kinderen en aan Vincent. Waarom gedroegen ze zich niet ongerust?

Ik betaalde en deed afstandelijk tegen de barman. Eenmaal buiten hield ik weer een taxi aan. Ik noemde de Arabische wijk waar we woonden en zoals viel te verwachten weigerde de Israëlisch chauffeur me daarnaartoe te brengen. Breng me dan maar naar Ammunition Hill, zei ik. Het laatste stukje liep ik wel.

Onderweg naar huis voelde ik me een slechte moeder. En ik dacht weer aan die vrouw die naar Denemarken was vertrokken.

Ik stapte uit en de taxi reed weg. Ik merkte dat 'Laura' naar de achtergrond was verdwenen. Nu was ik weer helemaal mezelf, degene op wie thuis werd gewacht.

Zoals ik was vertrokken, besloot ik ook terug te keren: via de parallelstraat, de tuin en ten slotte de bruine deur. De tuin doorkruisend en luisterend naar de vogels en de sproeier, dacht ik terug aan een paar uur geleden, toen ik in het gras had gelegen en me zo licht had gevoeld. Ik zag de houten deur en wilde er al naartoe lopen, toen ik aan de andere kant van de muur allerlei stemmen en muziek hoorde. Ik wandelde naar de plek waar ik eerder had gestaan en keek door het struikgewas naar mijn huis: er was een feestje aan de gang. Tussen het hek en het huis hingen slingers. Al onze vrienden en burens waren er. Sommigen stonden in de tuin, anderen op straat. Tientallen kinderen joelden en renden tussen de vrolijk drinkende volwassenen door. Plotseling zag ik Vincent. Hij praatte met een vrouw die ik niet kende. Ze stonden op straat, vrij dicht bij de muur.

Kruijpend door de struiken, in de hoop dat ik mijn eigen man kon afluisteren, voelde ik me nogal potsierlijk. In mijn verlangen om, al was het maar voor een middag, even zonder gezin te zijn, was ik helemaal vergeten dat we deze middag een borrel hadden gepland. En uitgerekend de gastvrouw ontbrak.

Ik vond een open plek tussen de struiken en ging staan. Vincent en de vrouw waren nu vlakbij. De vrouw was iets te geïnteresseerd in wat Vincent allemaal te melden had. Ze stonden naar mijn smaak ook wat te dicht bij elkaar. Het leek alsof ze zich hadden afgezonderd van de rest.

‘Red je het een beetje, allemaal?’ vroeg ze in het Engels.

‘Jawel. Het gaat. Ik krijg veel hulp van Linda.’ Hij wees naar onze Filipijnse schoonmaakster, die rondging met een schaal *kubebs*.

Allemachtig, wat een aansteller, dacht ik. Een paar uur alleen en dan meteen al gaan zeuren en zielig doen!

Het leek me tijd om tevoorschijn te komen en vooral te zorgen dat dat gesprek tussen die twee zo snel mogelijk werd afgekapt. Maar nadat ik door de struiken had gekropen, wist ik niet zo goed meer waar ik precies was in de tuin en ik kon de houten deur niet meer vinden. Daarom liep ik maar terug naar de parallelweg en kwam zo via een omweg uit in mijn eigen straat. In de verte zag ik die borrelende menigte.

Spijt, dat was wat ik voelde. Alsof ik mezelf, door te doen alsof ik Laura was, definitief had afgesneden van mijn gezin. En ik snapte hoe bespottelijk het zou zijn als ik nu doodleuk de straat in zou lopen en de rol van gastvrouw op me zou nemen. Iedereen zou vragen waar ik was geweest. Iedereen wist natuurlijk dat ik vanochtend ineens was verdwenen. Vincent zou het gesprek met die vrouw onmiddellijk afkappen en woedend op me worden. Waar iedereen bij was. Nee, ik kon maar beter later terugkomen, als de borrel was afgelopen. Helpen met opruimen.

Laura liep weer in de richting van de oude stad en merkte hoe moe ze was. Ze kwam langs een hotel. Het was niet het hotel waar ze verbleef, maar het had vast een aangename lobby waar ze wat kon drinken.

Ze ging in de hoge, vrijwel lege ruimte zitten en bestelde een glas wijn. Ze dronk het snel leeg en bestelde een nieuw glas. Ook dat dronk ze snel leeg. Ik kon me de veroordelende blikken van al die buurvrouwen en kennissen al inbeelden. Wekenlang zou ik onderwerp van geroddel blijven. Vincent zou me deze dag nog lang nadragen. Maar uitstellen had geen zin. Hoe langer ik wegbleef, hoe moeilijker het zou worden om terug te komen.

Ik dacht aan de vrouw die naar Denemarken was gegaan. Dat egoïstische onmens. Die moeder van niks.

Teruglopend naar huis werd ik minder streng voor mezelf. Blijkbaar had ik deze dag nodig gehad. Het gezinsleven had zijn tol geëist. En nu ging ik mijn rol als moeder en vrouw weer innemen, precies zoals men dat van me verwachtte.

Tot mijn verbazing was de borrel al afgelopen. Er was niemand meer op straat. Ook in de tuin waren geen mensen meer. En alles was opgeruimd. Vast met hulp van die vrouw, dacht ik meteen.

Het toegangshek was op slot en ik had geen sleutel. Ik belde aan.

Vincent deed de deur van het huis open en liep een eindje de tuin in. 'Hello, can I help you?'

Er was geen enkele boosheid te bespeuren in zijn stem of zijn blik. Hij wilde er blijkbaar een grapje van maken.

'I'm a tourist from Holland,' zei ik.

'Ah, dan kunnen we Nederlands spreken.' Achter zijn rug kwam mijn zoon naar buiten. Hij was veel ouder geworden.

'Woont u hier al lang?' vroeg ik, bang ineens.

'Een paar jaar,' zei Vincent. Hij merkte dat er iets was. Dat ik niet zomaar aanbelde.

'Alleen?'

Mijn dochter kwam ook naar buiten. Wandelend.

'Met mijn kinderen,' zei hij. Ze keken wantrouwend naar me. Ik had het idee dat mijn zoon twijfelde of hij me ergens van kende. Mijn dochter verschuilde zich achter Vincents broekspijp.

Met trillende stem vroeg ik: 'Waar is hun moeder?' Maar ik had het al begrepen.

Hij antwoordde.

Mijn zoon ging nu ook tegen hem aan staan. Ze stonden daar met z'n drieën op een paar meter afstand van me, gescheiden door het hek.

'Hoe?'

'Ze is aangereken door een vuilniswagen. Hier in de straat.' Hij keek even naar beneden, naar het gezicht van zijn dochter. 'Misschien kunt u beter weer gaan.'

'Het spijt me,' zei Laura.

Ze liet het hek los. Uit de tuin klonk, steeds verder weg, het verdriet van de man en de twee kinderen.

lees het nieuwe nummer

Ave

Maarten Asscher

Als ik ooit sterf, o liefde hoog verheven,
Onwetend waarvandaan ik jou bezat,
In welke zon jij immer hebt verbleven,
In welke tijd, welk uur ik jou mijn leven
Heb liefgehad,

Jij liefde hoog, die reikt tot het vergeten,
Vuur zonder haard dat ik heb toebehoord,
In welke toekomst jij mijn lot hebt toegemeten,
In welke slaap jouw pracht zich heeft doen weten,
Mijn toevluchtsoord...

Wanneer ik voor mijzelf zal zijn verslagen,
Uiteengevallen in een peilloos dal,
Als ik oneindig zal zijn stukgeslagen,
En mij de tijd, ooit als een kleed gedragen,
Verraden zal,

In duizend brokken liggend allerwegen,
Uit duizend ogenblikken wijdverspreid,
Aan as tot in de ijlste lucht ontstegen,
Kom jij dit vreemde jaar nog eenmaal tegen
Als kostbaarheid,

Mijn naam en beeld en hoe samen met deze
In duizend brokstukken de dag vervloog,
Naamloos en blind op elkaar aangewezen,
O geesteshart, van alle schijn het wezen,
O liefde hoog.

lees het nieuwe nummer

Het komt wel goed

Hedwig Selles

Winston zette zijn fiets tegen de heg van het lage dijkhuis. In de keuken stond Senna naar de vogels in de tuin te staren. Haar handen rustten op haar uitpuilende buik. 'Is Guido er nog niet?' vroeg hij.

'Geen idee,' zei zijn zus.

'Wil je thee?' vroeg Senna. Ze draaide het gas uit onder de fluitketel en goot het water in de glazen theepot. Ze leek op haar broer: lang, slank, donker en soms wat hoekig in gedrag.

Winston liep naar de tafel en trok het geknoopte kleed naar zich toe. Plukkend aan de rode en de groene pluïsjes vormde hij heuvelruggen die uitgroeiden tot alpentoppen. 'Hoelang wachten we nog?' vroeg hij.

Senna bestudeerde de klok boven het dressoir. 'We moeten er om halfvier zijn.'

Winston liet de pluïsjes naast de theezakjes in de pedaalemmer vallen. Dan maar zonder Guido.

Naast het gezondheidscentrum had Sinterklaas afscheid genomen van de basisschool. Winston en Senna ploegden tegen een stroom in van ouders en opgewonden kinderen. 'Piet, Piet!' Joelend renden de kinderen achter elkaar en de Pieten aan. Ze eisten strooigoed, dat zich al na vijf minuten in kleffe hoopjes aan de tegels hechtte.

'Ik blijf hier wel wachten,' stelde Winston bij de ingang voor, 'kan ik Guido opvangen.' Hij hoopte het busje van Cateringbedrijf Snaaks te ontdekken tussen de strooiwagens, die klaarstonden om de voorspelde sneeuwval te bestrijden.

De bloeddruk, daarmee begon de verloskundige. Ze las de uitslagen van het computerscherm. 'Zo Senna, wat gaan we daaraan doen?' Zenuwach-

tig begon Senna op de binnenkant van haar wang te kauwen. ‘Ik zou je ter observatie willen laten opnemen.’ De verloskundige liet een stilte vallen. ‘Hoe denk jij daarover?’

Nog harder bewerkte Senna het losgekomen velletje, totdat het losliet. Ze slikte het door. ‘Oké.’

‘Puur uit voorzorg, hoor,’ zei de verloskundige, terwijl ze op haar horloge keek, dat paste bij haar montuur, ‘heb je vervoer?’

‘Mijn broer brengt me wel.’

Winston nam meteen de telefoon op. ‘En? Wat zei ze?’ hij ademde hoorbaar. De snijdende wind dwong hem in beweging te blijven. ‘Oké, vijf minuten max: blijf daar.’

In lange passen sprintte hij naar huis, krabbelde iets op een roze post-it voor Guido en griste de weekendtas mee uit de hal. Het licht in de garage liet hij aan, alsof Guido ieder ogenblik thuis kon komen.

‘Op deze bel kunt u drukken, mocht u ons nodig hebben,’ zei de verpleegkundige en na een korte knik richting Winston verliet ze de zaal.

‘Welk nachthemd wil je aan?’

‘Sstt, niet zo hard praten.’

Gegeneerd keek Winston om zich heen.

‘Laat dat nachthemd toch,’ fluisterde Senna en draaide zich op haar zij.

In de zaal zag Winston twee vage bulten onder groen gestreepte dekbedden. ‘Het komt wel goed,’ mompelde hij. Met dezelfde woorden had Senna hem gekalmeerd toen Guido in het vakantiepark aan hun aandacht was ontsnapt. Soms leek Winstons echtgenoot op een grote kleuter die het niet kon laten om in het zwembad van de hoge kriebelin-je-buikglijbaan te roetsjen. Die komt wel weer opdagen, knipoogde Senna.

Ze vonden hem in de kinderboerderij. Opgetogen, zoals alleen Guido dat kon, nam hij een verrukkelijk wit konijntje van een jongetje over

en streek de oortjes langs zijn neusvleugels. ‘Je kunt zijn hartje voelen kloppen in zijn oren!’ Intussen gluurde het jochie in de puntzak met snoepgoed die Guido hem had gegeven in ruil voor het konijntje.

‘Komt goed!’ verkondigde de zon uitbundig tijdens de meest lucide dagen uit hun leven. Komt goed, omdat hij en Guido elkaar door en door kenden, omdat ze naar het uit- en inzicht van een eigen kind toe hadden gewerkt, omdat Senna met liefde haar baarmoederslijm aan de mannen beschikbaar had gesteld in het vakantiechalet. ‘Kijk, je kunt er draden van trekken,’ zei Senna in de slaapkamer van het chalet. Met haar vingertoppen haalde ze een lange draad slijm tussen haar benen vandaan.

Natuurlijk wilde Guido het proeven, zoals hij altijd alles wilde proeven. Geconcentreerd hevelde Senna het doorzichtige slijm over op Guido’s vingers. ‘Net rauw eiwit,’ zei hij nadat hij het lichaamswarme van zijn hand had gelikt.

Winston vond het geheel smakeloos en zocht verkoeling op het terras. Hij liet ze maar. De dennengeur prikkelde zijn neus. Toen hoorde hij de Spaanse dansmuziek die door de open schuifpui naar buiten kabbelde. Hij stapte weer naar binnen en zag in de schemerige woonkamer dat Guido zijn zus heen en weer wiegde. Alsof ze het hadden afgesproken begon Winston met ze mee te dansen.

‘Zal ik dan nu gaan?’ vroeg Guido, hij veegde zijn bezwete voorhoofd af aan de mouw van zijn overhemd. De muziek was gestopt.

‘Alles staat klaar in de badkamer,’ antwoordde Senna, ‘neem je tijd.’ Voor Guido was het kinderspel, hij had nauwelijks tijd nodig om het bekertje tot de rand toe te vullen. Nog licht naschokkend overhandigde hij het aan Senna, die ontspannen tegen Winston aanhing op de bank.

‘Wacht, even de camera pakken,’ zei Guido, om het vast te kunnen leggen, om het keer op keer te kunnen bekijken, de wijze waarop ze hun idee van leven hadden vormgegeven. Via de heilige drie-eenheid van bezieling, bevruchting en bestemming.

Op de parkeerplaats naast het ziekenhuis kon Winston in de Citroën ds niet harder dan stapvoets rijden. Strooiwagens reden zwaaiend heen en weer over de parallelweg. Winston zag dat de dijk was afgesloten. Verkeersregelaars hadden hun mutsen diep over hun ogen getrokken. Ze gebaarden dat hij rechtsomkeert moest maken. Na de zoveelste mislukte poging om contact te leggen met Guido voelde Winston zich kwader worden. ‘Godverdomme, Guido,’ vloekte hij. *Snaaks is er niet, laat een boodschap achter na de piep.* Gefrustreerd smet hij de telefoon over zijn schouder op de achterbank. Hij kreeg ongelofelijke zin om het thuis op een meerdaags zuipen te zetten.

Het huis, dat hij in het donker aantrof, was leeg en koud. Winston hield zijn jas aan en zocht doppinda’s in de kelder, vond ze in een aanrechtkastje, en schudde de zak leeg boven de voorpagina van de krant, waarop in kapitalen stond vermeld hoelang het kind al uit het AZC vermist was.

Winston vulde de ene handeling met de andere aan. Een glas jenever, nog een glas jenever – het hielp niet. De gebeurtenissen van de afgelopen maanden klopten niet. Het vrijwilligerswerk in het AZC, waar Guido steeds meer tijd doorbracht. Het gedoe rond Sinterklaas, omdat zijn man iedere avond zijn schoen wilde zetten naast de kachel. Het niet terugbellen van klanten voor Snaaks bedrijfscatering, die vervolgens hun beklag deden bij Winston. En onlangs weer de kinderkookschool.

‘De directeur heeft ingestemd: de school gaat er komen.’ Een opgetogen Guido was de keuken binnengehuppeld. Hij negeerde de kleurenwaaiers op het lege aanrecht en liep achter Winston langs met twee flessen Champomy tegen zijn borst geklemd. ‘Tjeez, wat een grafstemming, moet ik hier alleen een feestje bouwen?’

De vrolijkheid van Guido kwam net zo geforceerd over als Winstons interesse. ‘Vertel es liefje, een kookschool voor de kinderen uit het AZC...?’ Terwijl Guido zijn verhaal deed en smakkend kruidnootjes vermaalde uit de schaal op het dressoir, telde Winston de geeltinten en onderdrukte de aandrang om flink ruzie te maken. De kleurenwaaier

voor de babykamer interesseerde Guido niet, net zoals de Champomy op het dressoir Winston Siberisch liet. 'Ik ga even een stukje fietsen, nu het nog licht is,' zei hij tegen niemand in het bijzonder.

Buiten wierp Winston een been over het zadel van zijn racefiets en reed het eerste rechte stuk van het dijkhuis naar het grote gemaal, in groot verzet. Daar aangekomen draaide hij naar een kleiner verzet en fietste tegen de dijk op. Bovenaan cirkelden krijssende meeuwen, ze maanden hem tot stoppen. Een groepje grijze ganzen schommelde van links naar rechts over de weg. De jongen liepen zonder te aarzelen achter de oudere ganzen aan.

Altijd gaf Guido zelfverzekerd de richting aan. Guido, die altijd en overal zin had, die gebogen over het stuur van de Citroën DS 'stop, stop' riep als hij een goedkoop motel zag. Guido, die zijn lust niet langer dan een halfuur kon uitstellen. Dan viste hij opgefokt zijn creditcard uit zijn afgezakte spijkerbroek, pinde gehaast in de hotelloobby. Nog sneller vlogen ze samen naar de maffe kamer waar Guido Winston op het bed duwde en opgewonden zijn lul, stijf en paars, in de mond van Winston stootte.

Winston hield van de grijze ganzen. De overwinteraars stemden hem mild; vreten en schijten, vreten en schijten, dat was al wat ze verlangden. Overgave aan de elementen. Witte populierenpluizen in het voorjaar, als er een pluusje viel volgden er duizenden.

De drank in de koude keuken had Winston minder beneveld gemaakt dan gehoopt. Boven in bed wilde hij het zuipen voortzetten. Hij probeerde de kracht te vinden om op te staan. 'Fuck,' een ongenadige kramp schoot in zijn linkerkuit. Zwaaiend viel hij tegen het dressoir, rolde opzij en viel als een oude hond op de vloer in slaap.

De ochtend begon scheel. Met halfopen ogen tastte Winston naar een bult. Guido bellen? Senna bellen? Kreunend stond hij op en ging koffiezetten.

In de vensterbank schakelde de radio automatisch over naar een nieuwsupdate. ‘Wat kunt u ons vertellen?’ In een crisiscentrum werd de korpschef geïnterviewd door een reporter over de vermissingszaak rond het AZC.

‘Nogmaals, het heeft geen zin om te speculeren, zodra we meer weten, wordt u op de hoogte gesteld.’ Het koffiezetapparaat blies stoom.

Een tweede journalist stelde vragen aan dorpsbewoners. ‘Het gaat om verbinding, daarom zijn we hier samengekomen in het dorpshuis.’ Winston herkende de stem van de dominee.

‘Die lui zijn hier niet voor niets naartoe gekomen, dat is wat ik je zeg,’ zei een andere man.

‘Het gaat om een kind,’ zei een vrouw.

Onverwachts werd het radioverslag in stukken gescheurd door het heldere geluid van de trekbel in de hal. Drie zwart-gele pakken stonden op de stoep voor het dijkhuis. ‘Mogen we even binnenkomen?’ vroegen ze.

Winston had nog nooit een aardshok meegemaakt tot het moment dat de keukenvloer onder zijn voeten werd weggetrokken en de muren van het huis scheurden en uiteenvielen. Een van de agenten kon hem opvangen. Gearmd leidde die Winston een kwartier later over het tuinpad naar de politieauto. Ondanks de breuklijnen waarmee Winston de wereld waarnam, registreerde hij vanuit de auto de kleumende camera-ploeg voor het dorpshuis.

Tijdens de autorit werd vooral gezwegen. Over de politieportofoon klonk geruis, desondanks verstond Winston de vraag in de auto, ‘weet hij al wat er is gebeurd?’

Op het hoofdbureau werd het Winston duidelijk dat hij naar een cel zou worden geleid. Voor een borsthoge balie moest hij de veters uit zijn schoenen halen, zijn riem afdoen en zijn horloge afgeven. Hij moest zijn handtekening zetten. ‘Hier bij dit vakje.’ Winston greep met zijn handen naar de rand van de balie. ‘Voorzichtig, voorzichtig. Gebruikt

u soms medicijnen?’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Kunnen we iemand voor u bellen?’

‘Nee,’ fluisterde hij. Aan Senna kon hij niet denken. Ongecontroleerde paniek stroomde langs zijn benen naar beneden.

‘Jullie kunnen hem meenemen,’ zei de wachtmeester, ‘en geef hem even een handdoek of zo.’ Door een labyrint van gangen volgde Winston de geribbelde zolen van een agent. Hij werd naar een licht verduisterde ruimte geleid achter een zware deur vol sloten.

‘Als u ons nodig heeft, kunt u op deze knop drukken.’ Een glimmend roostertje met de afbeelding van een bel hing op de plek van de spoelknop boven de wc, een stalen geval dat uit de muur stak. Geen ramen. Tegen de lange muur een blauwe brits met een opgerolde gele deken. Koud kreeg hij het niet. Wel trok hij de dunne gele deken over zijn hoofd en zocht met zijn handen zijn nek. Hij voelde zijn strottenhoofd, probeerde een nekklem en liet weer los. Hij herhaalde de beweging – en liet weer los. Hij was te bang en te laf. Wel was hij dapper genoeg geweest om zijn bestaan uit handen te geven en het aan Guido toe te vertrouwen. Ze hadden zelfs bij de notaris een contract ondertekend en Fiorelli Moscato gedronken met Senna. Om vervolgens een vierpersoonschalet te boeken op een vakantiepark.

Een aantal dijk lengtes verderop beukte een zware blonde man onophoudelijk tegen een grijs gestucte muur. Hij sloeg zijn hoofd kapot op de wand, die gewend was zich te weren tegen wanhoop. ‘Daniël, Dani, Dani!’ brulde Guido. Hij riep om het gekleurde diertje dat zo zoet, zo liefdevol, zijn sierlijk lichaam tegen hem aan vlijde in de auto. ‘Me Dani, you Daddy.’

‘Jezus Christus, wat een beest!’ Op de gang stonden twee AZC-beveiligers na te hijgen, ze hadden het monster in zijn eigen habitat opgepakt.

‘Knap hoe jij hem pakte.’ De kleine beveiligers hoestte slijm op en slikte zijn rochel door, de grote maakte zich nog breder en plaatse zijn

armen in zijn zij. Het duurde even voordat ze hun monden weer in een identieke streep gelijk hadden getrokken.

lees het nieuwe nummer

Auteurs in dit nummer

MAARTEN ASSCHER (1957) – Publiceerde boeken en het proefschrift *Het uur der waarheid* (2015). In 2020 verscheen de autobiografische roman *Een huis in Engeland. Roman van een kleinzoon*. Vertaalde poëzie van o.a. Giosuè Carducci, Thomas Gray, Fernando Pessoa, Paul Valéry en Oscar Wilde.

MERIJN DE BOER (1982) – Schrijver. Publiceerde o.a. de romans *De nacht* (2014) en *'t Jagthuys* (2016), de verhalenbundel *De geur van miljoenen* (2018) en onlangs de roman *De saamhorigheidsgroep* (2020).

EDWIN DE GROOT (1963) – Dichter (in het Fries en Nederlands). In 2017 verscheen een vierde bundel: *Zelfs een Tibetaan belandt uiteindelijk in zee*. Een vijfde bundel staat op stapel voor 2021.

ARTHUR KEMPENAAR (1952) – Schilder, beeldhouwer, illustrator, dertig jaar docent aan de G. Rietveld Academie. Werkt aan tekenfilm met werktitel *Zwarte sneeuw* (eind 2021 verwacht) – www.arthurkempenaar.nl

VINCENT KORTMANN (1975) – Schrijver. Rondde in 2017 een opleiding af aan de Schrijversvakschool. Onlangs verscheen de roman *De tussen-zus* (Atlas Contact) – www.vincentkortmann.nl

FRED PAPHENHOVE (1956) – Oud-marinier en dichter. Publiceerde diverse bundels. In 2009 ontving hij de Halewijnprijs voor *De hemel is vol zwaluwen*. Laatste bundel is *Rechte paden doen ons niets en andere gedichten* (2015). Publiceerde o.a. in *Het Liegend Konijn* en *Ballustrada*.

JAN PRINS VAN HANNING (1941) – Schrijft korte verhalen en gedichten, ook in Gronings dialect. Gepensioneerd leerkracht voortgezet onderwijs.

ALEXANDER RINNOOY KAN (1949) – Emeritus hoogleraar UVA. Was onder meer rector magnificus van de Erasmus Universiteit, voorzitter van VNO-NCW en SER, lid van de Raad van Bestuur van ING en Eerste Kamerlid voor D66. In 2020 verschijnt *Na de quarantaine* – www.alexanderrinnooykan.nl

HEDWIG SELLES (1968) – Schrijfster en dichteres. Publiceerde o.m. in *Tirade*, *De Brakke Hond* en *Hollands Maandblad*. Bundels: *IJzerbijt* (2008), *Schadenfreude* (2011) en *Wie hier binnentreedt* (2015). In 2021 verschijnt de bibliofiele uitgave *In de ban van de aarde*.

JOHANNES VAN DER SLUIS (1981) – Publiceerde onlangs een tweede dichtbundel: *Ik ben de Verlosser niet* (Lebowski). Winnaar Hollands Maandblad Schrijversbeurs (*poëzie*) 2019-2020.

EVA MARIA STAAL (1960) – Werkte jaren voor een Chinees bedrijf in defensiematerieel. Debuutroman *Probeer het mortuarium* (2007) werd onderscheiden met de Schaduwprijs en de Lucy B. en C.W. van der Hoogtprijs. Afgelopen jaar verscheen de roman *De vondeling* (Prometheus) – evamariastaal.com

MIEKE DE VOS (1961) – Historicus en vertaler. Publiceerde o.m. in de *Nederlandse Boekengids* en *Hollands Maandblad*. Vertaalde Propertius, Theocritus en andere Hellenistische dichters. Haar vertaling *Ik verlang en sta in brand. Van Sappho tot Sulpicia* verscheen afgelopen jaar bij Athenaeum.

FLORUS WIJSENBEEK (1944) – Tussen 1984 en 1999 lid van het Europese Parlement voor de VVD.

HOLLANDS Maandblad

Redactie: David Garvelink

Redactieraad: Gerard van Emmerik, Beatrijs Ritsema, Mark Boog en Merijn de Boer

Vormgeving: Steven Boland

Correctie: Stefanie Liebreks

Copyright: Auteursrecht voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds, thans Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Redactiesecretariaat: Hollands Maandblad • Postbus 59.752 • 1040 LG Amsterdam •
Tel. 020-6175955 • info@hollandsmaandblad.nl (niet voor kopij)

Ingezonden bijdragen worden niet retour gezonden, u krijgt antwoord per e-mail.

Uitgever: Stichting Hollands Maandblad, p/a Bilderdijkkade 63-b • 1053 VJ Amsterdam

Abonnementen: 12 nummers per kalenderjaar, prijs per jaargang € 89,50 •

Proefabonnement (3 nummers) € 24,50 Abonnementen die niet één maand voor afloop van de abonnementsperiode zijn opgezegd, worden automatisch verlengd

Opgave: S.P. Abonneeservice • Postbus 105 • 2400 AC Alphen aan den Rijn.

Telefoon tijdens werkdagen van 9.00-17.00 uur: 088-1102052.

Een acceptgiro voor betaling volgt

Losse nummers: € 7,50 • dubbelnummers € 9,90 • Verkrijgbaar bij de boekhandel of door bestelling via www.hollandsmaandblad.nl dan wel per mail: HollandsMaandblad@spabonneservice.nl